

Ihvorvel opfatningen kan være forskjellig, holder jeg paa systemet smaa huse systematisk ordnet over hele myrens overflade. Man har da korteste og enkleste transport af torven under tag og med mindst mulige behov for transportmateriel. Er torven først indbjerget tør i disse smaa huse, hvilket erfaring viser kan lykkes endog i somme med uheldige veirforholde, trænges kun et mindre arbejdsdrag til efterhaanden at transportere strøtorven til fabriken, hvor der bør være lagerrum for raamateriale til mindst 3 dages drift, for at kunne holde fabriken igang i regnveirs-dage.

SVERIGES TORVSTRØINDUSTRI

UDDRAG AF E. WALLGREN: »TORFTJÄNSTEMÄNNENS VERKSAMHET».

TORVSTRØINDUSTRIEN har i aaret 1905 gjort betydelige fremskridt, ikke ved nyprøvede mekaniske hjælpemidler, men ved at en stor mængde nye anlæg er kommet istand efter de kjendte arbejdsmethoder.

Den i Svea- og Götaland sommeren 1904 almindelig udbredte *misvækst* inden jordbruget fremkaldte en livligere efterspørgsel paa torvstrø og dermed planlægning af en hel del nye torvstrøfabriker. Disse kom i virksomhed aar 1905, men desuagtet blev torvstrøforbruget saa stort, at fabrikerne ikke paa langt nær kunde tilfredsstille behovet. Følgen heraf blev, at prisen paa torvstrø steg betydelig, men den leverede vare har ofte ikke været af helt god beskaffenhed fra enkelte nyanlagte fabriker, som ikke har været tilstrækkelig paapasselig eller endnu ikke vundet tilstrækkelig erfaring i torvens tørkning. Skal torvstrøindustriens oplomstring fortsættes og desuden eksport til udlandet paaregnes, er det paakrævet, at salgs- og eksportprodukterne bliver første klasses ved rationel tørkning og indbjergning m. m.

Ved at kundskaben om torvstrøets betydning mere og mere spredes omkring i landet, og ved torvstrøets høie pris grundet mangelen paa tilstrækkelig salgsvare samt de høie jernbanefragter, har gaardbrugernes sammenslutning til s.k. *torvtrø-andelsforeninger* vundet stadig større udbredelse. Torvstrøtilvirkning, særlig i mindre skala, lader sig ogsaa vel forene med gaardsbrug, idet arbeidet med torvstrøtilvirkningen kan foregaa paa tider, da landbruget ikke saameget behøver arbejdere.

Blandt fordelene ved andelsforeninger kan nævnes, at det at være medlem af en saadan forening bevirker torvstrøets rigeligere og mere regelbundne anvendelse. Desuden at torvstrøet erholdes meget billigere paa grund af arbejder- og transportforholdene. Ligeledes kan de mange *smaa* torvstrømyrer og saadanne, som ikke ligger tilstrækkelig nær jernbanelinje, ogsaa blive udnyttet.

Landets jordbrugscentre, som i regelen er fattigst paa torvstrømyrer, kan dog ikke faa sit torvstrøbehov tilfredsstillet uden fra de

store torvstrøfabriker. Torvstrøets rigelige anvendelse i landbrugets husholdning har stor nationaløkonomisk betydning, og eksportmulighederne for dette produkt bør kunne udvides, saaat vi længe bør kunne gjøre regning paa en fortsat øgning i torvstrøets fabrikmæssige tilvirkning.

Ved torvstrøfabrikerne betales, i henhold til opgaver i 1905 i *middeltal* følgende *akkordpriser* pr. m.³ opstukket torv fra afgrøftet myr:

Opstikning og udlægning paa feltet	15	øre	pr. m. ³
Vending og krakning	6	»	- —
Indbjærning i hus paa feltet	8	»	- —
Transport derfra til fabriken	8	»	- —
Rivning, sigtning og ballepresning	10	»	- —
Ribber, spiger og traad til emballage	10	»	- —
Indlastning i jernbanevogn ved fabriken	2	»	- —
Brændsel ved fabriken	5	»	- —
Maskinist, olje, pudsegarn og remme	6	»	- —
Diverse som omkrakning, sporflytning og spild	5	»	- —

Tilsammen 75 øre pr. m.³

Heraf erholdes 1 à 1¹/₄ normalballe (1 × 0,75 × 0,5 m.), altsaa 75—60 øre pr. balle foruden administration, renter, amortisation og vedligehold.

SVANVIKEN

AF J. K. I »LANDBRUGSTIDENDE«.

BLANDT STØRRE MYRDRYKNINGSARBEIDER her i landet er Svanviken vistnok endnu det største. Denne blev som bekjendt grundlagt af afdøde *statsraad Astrup* i 1886. Som den praktiske mand med det vidtskuende blik og interesse for alt, hvad der angik landets næringskilder, havde han straks efter sin tilbagekomst til fædrelandet omgaaes med den tanke at omdanne nogle af vore golde myrstrækninger til frugtbart land. Opgaven var for Astrup dobbelt. For det første at vise, at opdyrkning af myr ingenlunde var umulig og for det andet at skaffe sysselsættelse for ledige arbejdshænder og bedre livsvilkaar for befolkningen i en tilbagestaaende bygd.

Statsraad Astrup indkjøbte saa i dette oiemed begge gaarde Einset samt Øien og dele af gaardene Sørset og Ugelstad i Eide herred paa Nordmør. De indkjøbte eiendommers samlede udstrækning udgjør noget over 7 000 maal. Heraf var da kun nogle faa maal allerede dyrket akerland, ca. 2 500 maal myr og resten lyngmark og skog.